

Lausunto Vaasan hallinto-oikeuteen tehdystä valituksesta, rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös 18.6.2024 § 75

Kaupunginhallitus 30.09.2024 § 233
860/11.01.00.00/2023

Vaasan hallinto-oikeus on varannut Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnalle ja kaupunginhallitukselle mahdollisuuden antaa lausunto valitukseen koskien Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 18.6.2024 § 75 antamaa Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristölupapäätöstä.

Vaasan hallinto-oikeudelle jätetyssä valituksessa muutoksenhakija vaatii ympäristöluvan ja ennakkoaloitusluvan palauttamista uudelleen käsiteltäväksi. Vaihtoehtoisesti muutoksenhakija vaatii muutoksia ympäristöluvan ja ennakkoaloitusluvan määräyksiin.

Perusteluina esitetään, että lupanhakija ja Parkanon kaupunki eivät ole päätöksessä ottaneet riittävästi huomioon Vaasan hallinto-oikeuden 1080/2023 (31.8.2023) päätöksessä antamaa ohjausta. Muutoksenhakijan mukaan lupahakemus on muutosten ja täydennysten jälkeen vaikeasti hahmotettavissa ja lupahakemuksesta on perusteetta poistettu mullan käsittely sekä risujen ja kantojen haketus.

Asian taustaa

Parkanon Keräystuote Oy:n aikaisempia ympäristölupia on käsitelty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 5.5.2020 § 9 ja 20.8.2021 § 11. Vaasan hallinto-oikeus on antanut ratkaisut päätöksistä tehtyjen valitusten johdosta 26.4.2021 (pätösnumero 21/0056/3) ja 31.08.2023 (pätösnumero 1080/2023).

Nyt kyseessä on toiminnanharjoittajan kolmas ympäristölupahakemus, joka on tullut vireille 9.11.2023. Lupahakemusta on täydennetty 28.3.2024 ympäristömeluselvityksellä ja päivitetyllä hulevesien hallintasuunnitelmalla sekä 16.4.2024 lausunnolla ympäristömeluselvityksen laskentatulosten epävarmuudesta. Rakennus- ja ympäristölautakunta myönsi Parkanon Keräystuote Oy:lle ympäristölivan 18.6.2024 § 75 jätteenkäsittelylaitoksen toiminnalle kiinteistölle Pertinmaa RN:o 581-421-87-1, os. Sahatie 1, Parkano. Lautakunta myönsi samalla toiminnanharjoittajalle ennakkoaloitusluvan aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Mullan seulonta sekä kantojen ja risujen käsittely

Luvan hakija on jättänyt mullan seulonnan sekä energiatuotannossa hyödynnettävien kantojen ja risujen käsittelyyn liittyvän toiminnan ympäristölupahakemuksen ulkopuolelle viitaten ympäristöministeriön 3.7.2015 muistioon sekä jätelain 3.2 §:n ja ympäristönsuojelulain 32 §:n 1 ja 3 kohdan perusteella. Ympäristöministeriön muistion 3.7.2015 Kaivetut maa-ainekset -jäteluonne ja käsittely mukaan multaa, kantoja ja risuja ei luokitella jätteeksi eikä niiden käsittelyä siten jätteen käsittelyksi. Tämän vuoksi niiden tarkastelu ei ole kuulunut lupahakemuksen käsittelyyn. Todettakoon, että kyseessä ei ole varsinainen mullan valmistus ammattimaisena toimintana, vaan mullan mekaaninen esikäsittely seulomalla ja seostamalla. Lisäksi varastointi on lyhytaikaista eivätkä vastaanotettavat maa-ainekset sisällä haitallisia aineita.

Luvanhakija on myös ilmoittanut, että näiden toimintojen osalta on voimassa samat meluntorjunta- ja toiminta-aikarajoitukset kuin ympäristöluvallisella toiminnan osuudella, joten toiminta ei lisää toiminnan meluvaikutuksia ympäristöluvalliseen toimintaan nähden.

Ennakoaloituslupa

Ennakoaloitusluvan myöntämisen edellytykset on määritetty ympäristönsuojelulaissa. YSL 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Päätöksen täytäntöönpano ei ole tehnyt muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija on asettanut hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen. Siten perusteet ennakoaloitusluvan myöntämiselle täytyvät.

Vakuus

Parkanon Keräystuote Oy on asettanut jätteen käsittelytoiminnalta vaadittavaksi vakuudeksi 7000 € vakuuden ja toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta 3000 € vakuuden. Lupahakemuksen mukaisen toiminnan ei katsota toiminnan luonne, laajuus ja sijainti huomioon ottaen aiheuttavan lakatessaan erityisen suuria kustannuksia. Toiminnan loppumisesta aiheutuvien kustannusten katsotaan liittyvän pääasiassa alueen siivoamiseen, jätteiden toimittamiseen asianmukaiseen käsittelyyn sekä toiminnan ja sen ympäristövaikutusten seurantaan ja tarkkailuun. Laitosalueelle vastaanotettavat jätejakeet ovat pitkälti hyötykäyttöön soveltuvia, joten niillä on taloudellinen arvo. Poistettavia tarpeettomia rakennelmia ei alueella ole ja todennäköisesti muut toiminnanharjoittajat hyötyisivät niistä. Näköestettä ja toista laskeutusallasta ei ole vielä rakennettu.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta ei aiheuta sellaisia peruuttamattomia muutoksia, joita tarvitsisi ennallistaa muutoksenhaun vuoksi. Siten esitettyjen vakuuksien arvioidaan kattavan teollisuusalueen saattamisen edelleen teollisuuden käyttöön, mikäli lupa kumottaisiin tai lupamääräyksiin tulisi muutoksia.

Lupamääräykset

Lupamääräys 2

Parkanon Keräystuote Oy:n omistaman kiinteistön RN:o 581-421-87-1 ympärille on loppukesän ja syksyn 2024 aikana rakennettu panssariverkkoaita. Rakennustarkastaja on 1.7.2022 (§ 138, lupatunnus 22-0096-T) myöntänyt toimenpideluvan aidan rakentamiselle päätöksestä ilmenevin lupaehdoin. Toimenpideluvasta tehtiin oikaisuvaatimus, jonka Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta päätöksellään 6.9.2022 § 5 hylkäsi. Lautakunnan päätöksestä valitettiin ja Hämeenlinnan hallinto-oikeus ratkaisi 2.4.2024 (päättönumero 655/2024) asian hylkäämällä valituksen.

Ympäristölupapäätöksen mukaan laitoksen toiminta-alue tulee ympäröidä aidalla ja kulun laitosalueelle tulee olla estetty, kun alueella ei ole toimintaa (lupamääräys 2). Lupamääräys 2 on annettu alueella asiattoman kulun, ilkeivallan ja valvomattoman jätteen tuonnin estämiseksi laitoksen ollessa suljettuna. Toiminnanharjoittaja on loppukesän ja syksyn 2024 aikana rakentanut kiinteistön ympärille aidan. Aita ympäröi myös

ympäristölupapäätöksen kohteena olevaa toiminta-aluetta, ja se estää asiattoman liikkumisen, ilkvallan, valvomattoman jätteen tuonnin sekä mahdollisten roskien leviämisen laajemmalle alueelle, joten lupamääräys 2 voidaan katsoa toteutuneeksi. Aidan rakentamisen tekninen toteutus, kuten rakenne ja korkeus on rakennusvalvonnan toimivallan asia ja nämä seikat on otettu huomioon toimenpidelupapäätöksen yhteydessä.

Ympäristölupahakemuksessa esitetään Kuruntien puolelle näköestettä, joka suojaisi myös pölyltä ja melulta (esim. alumiiniaita ja maavalli, jonka päällä on puita). Kuruntieltä laitosalueesta näkyvät eteläisimmät hallirakennukset sekä varastokasoja silloin, kun niitä on tehdasalueella. Ympäristölupapäätöksessä Kuruntien suunnalle ei ole edellytetty näkösuoja-aitaa, mutta toiminnanharjoittajan vireille laittamasta lupahakemuksesta voidaan sellainen rakentaa. Hakemuksen tultua vireille rakennusvalvonnassa, pyydetään siitä normaaliin tapaan lausunnot sekä kuullaan naapurit. Rakennelmien riittävä etäisyys tien keskiviivaan ja muut tekniset seikat huomioidaan lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Lupamääräys 10

Lupamääräyksessä 10 todetaan metallijätteiden osalta, että niiden käsittelyn ja varastoinnin tulee tapahtua hallissa ja/tai katoksen alla lavoilla. Metallijätettä ei saa kuormata ja varastoida asfaltilla. Päätösehdotuksessa todetaan, että ympäristölupahakemus hyväksytään ensisijaisesti lupamääräyksen ja muutoin hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti. Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, että metallijätettä vastaanotetaan hallissa, missä ne lajitellaan ja käsitellään tarvittaessa purkamalla edelleen käsittelyn ja kuljetuksen helpottamiseksi. Hakemuksen mukaan lajiteltujen metallien varastointi tapahtuu hallissa, katoksen alla lavoilla tai väliaikaisesti ulkona asfaltoidulla alueella katoksen luoteispuolella rakennusten muodostamalla sisäpihalla. Metallijätettä siis käsitellään purkamalla, ei murskaamalla. Metallijätettä vastaanotetaan, lajitellaan ja puretaan hallissa. Lupamääräys 10 rajoittaa metallijätteen käsittelyn, johon myös kuormaus ja varastointi kuuluvat, tapahtumaan hallissa ja katoksen alla lavoilla. Ympäristölupapäätöksen mukaan metallijätettä ei saa kuormata ja varastoida asfaltilla. Lupamääräys 10 varastoinnin toteuttamisesta on annettu roskaantumisen ehkäisemiseksi, jätteen hyödyntämisen etusijajärjestyksen toteutumiseksi ja varastoinnin toteuttamiseksi siten, ettei pohjavedelle ja maaperälle aiheudu pilaantumisen vaaraa.

Lupamääräys 14

Ympäristölupahakemuksessa todetaan, että vastaanotettava puujäte on erilliskerättyä puujätettä. Tämän vuoksi sitä ei tarvitse laitosalueella erikseen lajitella, vaan puujäte voidaan siirtää suoraan varasto- ja kuormausalueelle ja hakettaa siellä. Puujätteen varastointi- ja käsittelyalue on esitetty lupahakemuksessa ja asemapiirroksessa.

Lupamääräys 17

Lupamääräyksen 17 mukaan laitosalueen hulevedet tulee johtaa hallitusti esitetyn suunnitelman mukaisesti kokoomakaivojen ja I-luokan öljynerotuskaivon kautta laskeutusaltaaseen ja edelleen ympäröivään maastoon. Öljynerotuskaivon rakenteen tulee olla I-luokan öljynerotuskaivon mukainen ja mikäli se ei sellainen ole, tulee kaivo vaihtaa määräyksen mukaiseksi viimeistään siinä vaiheessa, kun ympäristölupapäätös saa lainvoiman.

Lupamääräys 25

Lupamääräys 25 melutason noudattamiseksi on annettu ympäristön viihtyisyyden takaamiseksi ja terveyshaitan ehkäisemiseksi. Melutasoille

on asetettu raja-arvot valtioneuvoston asetuksella melutason ohjearvoista (992/1992). Promethor Oy:n lausunnossa laskentatulosten epävarmuudesta 12.6.2024 todetaan, että laskentatuloksen epävarmuuden arvioidaan olevan eniten melulle altistuvien kohteiden etäisyyksillä noin $\pm 2 \dots 3$ dB. Melutaso voi siten olla 2–3 dB mallinnettua enemmän tai vähemmän. Tämän vuoksi lupamääräykseen 25 on jätetty mahdollisuus melutason mittaukselle melulle altistuvien kohteiden piha-alueella, mikäli on aihetta epäillä melutason ohjearvon ylityksiä. Jos melutaso ylittää ohjearvon, melua tulee vähentää meluntorjuntatoimenpiteillä, kuten meluesteillä. Ohjearvon ylittävät melua aiheuttavat toiminnot voidaan tarvittaessa myös keskeyttää meluntorjuntatoimenpiteiden toteutuksen ajaksi.

Laitosalueen naapurit voivat halutessaan tehdä melumittauksia. Mikäli on aihetta epäillä melutason ohjearvon ylityksiä, melutasoa mitataan melulle altistuvien kohteiden piha-alueella ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. Erilaisista meluntorjuntatoimenpiteistä on mahdollista valita kuhunkin tilanteeseen ja sijaintiin paras mahdollinen ratkaisu. Meluaidat eivät suinkaan ole melun vaimennuksessa hyödyttömiä, mikäli ne suunnitellaan ja toteutetaan hyvin. Asiantuntijat arvioivat melua vaimentavien rakenteiden sijoittelun, korkeuden, materiaalin yms. ominaisuudet, joilla saavutetaan toimivin lopputulos.

Lupamääräys 25 ei viittaa Meträparooni Oy:n ympäristölupapäätöksen meluvallisiin, kuten valituksessa virheellisesti määräystä tulkitaan. Meluntorjuntatoimenpiteiden, kuten mahdollisten meluvallien sijoittelu ja rakenne tulee tarkasteltavaksi siinä vaiheessa, kun niiden toteutukselle haetaan toimenpidelupaa rakennusvalvonnasta.

Meluvalli ja -aita ovat molemmat meluntorjuntatoimenpiteitä, jotka sisältyvät lupamääräykseen 25. Mahdollisen meluvallin rakentamisen tekninen toteutus on rakennusvalvonnan ratkaistavaksi kuuluva asia, mikäli sellaisen rakentamiseen päädytään. Ympäristölupapäätöksessä on määrätty toimenpiteistä, mutta niiden tarkempi toteutus on arvioitava paikanpäällä tapauskohtaisesti ja tällöin hyödynnetään rakennusvalvonnan asiantuntemusta toimenpidelupahakemuksen yhteydessä. Meluntorjuntatoimia voidaan toteuttaa myös luvan saatua lainvoiman, mikäli niiden tarpeellisuus todetaan mittauksilla.

Hule- ja jätevesien käsittely

Nykyisen laskeutusaltaan kasvillisuus pidättää laitosalueelta tulevaa kiintoainetta ja suojaa eroosiolta. Jätteenkäsittelylaitoksen varastokentillä varastoitavat materiaalit ovat koostumukseltaan pysyviä, sadevesien mukana heikosti liukenevia eivätkä ne sisällä haitta-aineita. Siten toiminnasta ei arvioida liukenevan haitallisia aineita ympäristöön. Paras käyttökelpoinen tekniikka riippuu toiminnan luonteesta ja laadusta. Kyseessä olevan jätteenkäsittelylaitoksen tapauksessa laskeutusallas on katsottu tarkoituksenmukaiseksi ja toimivaksi ratkaisuksi hulevesien käsittelemiseksi.

Laitosalueen eteläosan laskeutusaltaan, kuten muidenkin toimenpiteiden toteutuksen määräaika on ympäristölupapäätöksen saatua lainvoiman. Parkanon Keräystuote Oy:llä on tarkoitus rakentaa ympäristölupahakemuksen mukainen laskeutusallas syksyllä 2024. Laskeutusaltaan toteutuksesta on ennen töiden aloitusta ohjeistettu olemaan yhteydessä Pirkanmaan ELY-keskukseen ja Parkanon kaupungin rakennusvalvontaan. ELY-keskus arvioi tapauskohtaisesti maaperän tutkimustarpeen ja antaa tarvittavat ohjeet asiaan liittyen (lupamääräys 17), kun taas rakennusvalvonta antaa tarkempia määräyksiä laskeutusaltaan

sijaintiin, mitoitukseen, rakenteeseen ja tekniseen toteutukseen. Lupamääräys 17 tarkoittaa koko laitosaluetta. Pirkanmaan ELY-keskus toteaa 31.5.2024 lausunnossaan seuraavaa: "Mikäli alueella ei ole kunnallista hulevesiverkostoa, hulevesien määrällinen hallinta ei ole siten hulevesiverkoston ja sen toimivuuden kannalta tarpeen, mutta tontilla syntyvät hulevedet eivät saa aiheuttaa haittaa teiden kuivatukselle". Tähän astiset kokemukset eivät anna viitteitä teiden kuivatusongelmasta, ja tulevaisuudessa laitosalueen hulevesien käsittely paranee entisestään, joten laitosalueen hulevesistä ei katsota aiheutuvan haittaa teiden kuivatukselle.

Valituksen mukaan luvan hakijan selvitykset hulevesiviemäröinneistä ovat edelleen epämääräiset. Ei ole mitenkään tavatonta, että lupahakemus tarkentuu tiedon lisääntyessä ja täydennysten myötä. Nykyinen ympäristölupapäätös on tehty 9.11.2023 toimitetun lupahakemuksen ja sen täydennysten pohjalta. Sadevesikaivojen ja öljynerotuskaivon sijainnit sekä hulevesien johtuminen on esitetty laitosalueen asemapiirroksessa yleistajuisella tavalla. Selvitys on varsin selkeä ja tässä tapauksessa riittävä. Jätepuun käsittelyalueen kaakkoispuolella on asemapiirroksessa esitetty sadevesikaivo, josta vedet johdetaan laskeutusaltaaseen.

Rankkasade lisää järveen johtavia virtauksia koko valuma-alueella, joten ei voida mitenkään luotettavasti osoittaa, että Poikkeusjärven hetkellinen veden värin muutos johtuisi laitosalueen murskevallin murtumisesta. Laitosalueen varastokentillä varastoitavat materiaalit ovat koostumukseltaan pysyviä, sadevesien mukana heikosti liukenevia eivätkä ne sisällä haitta-aineita. Päivitetyin SYKE:n valuma-aluejaon mukaan laitosalueelta ei laske vesiä viereisen Poikkeusjärven suuntaan lukuun ottamatta pientä osaa laitosalueen läntisimmästä reunasta. Tämän alueen maaperä on hyvin vettä läpäisevää soraa ja varastoalue murskepintainen, joten hulevedet imeytyvät maaperään ja haihtuvat. Lisäksi tämä alue on alle prosentin luokkaa Poikkeusjärven valuma-alueesta. Valituksen liitteenä olevat kuvat veden pinnasta ja veden virtauksesta voisivat olla mistä tahansa otettuja tilannekuvia.

Lupaharkinnassa ei ole katsottu tarpeelliseksi biohajoavien hydraulinesteiden käyttöä laitosalueella. Tarkastuksilla ei myöskään ole havaittu öljyvuotoja kohti Poikkeusjärveä.

Kuten todettu, SYKE:n valuma-aluejaon mukaan laitosalueelta ei laske vesiä viereisen Poikkeusjärven suuntaan lukuun ottamatta pientä murskepintaista aluetta laitosalueen läntisimmästä reunasta, joka muodostaa alle prosentin Poikkeusjärven valuma-alueesta. Tätä ei voida pitää merkittävänä. Vesienhallintarakenteita ei siten ole katsottu tarpeelliseksi. Sen sijaan Poikkeusjärven ranta-alueen asuin ja loma-kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä on selvitetty keväällä 2024 ja niissä ilmeni parannettavaa, mikä näkyy myös järven vedenlaadussa.

Toiminnanharjoittajan vastineissa muistutuksiin on useasti todettu, että Poikkeusjärveen vievät putket ovat sahan toimintaan liittyneitä kastelujärjestelmän tyhjennysputkia. Putket eivät ole salaojaputkia, eikä niistä johdu järveen mitään. Tarvittaessa putkien päät voidaan tulpata. Arvailu kolmannen putken olemassaolosta järven pohjassa ei perustu mihinkään eikä tällaisesta ole näyttöä.

Toiminnanharjoittajan 15.4.2024 vastineessa muistuttajalle B todetaan, että tarvittaessa pienimuotoisia kaluston hoitotoimenpiteitä voidaan tehdä kiinteistöllä laitosalueen ulkopuolella sijaitsevassa korjaamorakennuksessa, joka on betonipohjainen. Lupahakemuksessa ei

ole esitetty eikä laitosalueen tarkastuksilla havaittu korjaamotilaa laitteiden huoltoa ja säilytystä varten. Siten rakennusta ei ole sisällytetty ympäristölupaharkintaan.

Ympäristömeluselvitys 27.3.2024

Promethor Oy:n lausunnossa laskentatulosten epävarmuudesta 12.6.2024 todetaan, että laskentatuloksen epävarmuuden arvioidaan olevan eniten melulle altistuvien kohteiden etäisyyksillä noin $\pm 2...3$ dB, ei $+2...3$ dB kuten valituksessa on virheellisesti asiaa tulkittu. Melutaso voi siten olla 2-3 dB mallinnettua enemmän tai vähemmän. Melumallinnuksen tulosta ei voida perustellusti pitää ala-arviona, sillä esimerkiksi puuston melua vaimentavaa vaikutusta ei ole mallinnuksessa huomioitu, vaikka alueella on runsaasti puustoa laitosalueen ympärillä erityisesti asuinkiinteistöjen suuntaan.

Melumallinnuksessa melulähteet toimivat 100 % sallitusta toiminta-ajastaan. Promethor Oy:n melumallinnuksen mukaan tyypillisesti useilla erilaisilla melulähteillä meluntuottoajan osuus toiminta-ajasta on 50...75 %. Meluntuotto-osuudella 75 % toiminnasta aiheutuva keskiäänitaso olisi yhden desibelin esitettyjä melukarttoja pienempi ja meluntuotto-osuudella 50 % keskiäänitaso olisi kolme desibeliä esitettyjä melukarttoja pienempi. Melumallinnuksessa Parkanon Keräystuote Oy:n puun haketuksen toiminta-aikana on käytetty klo 7–18. Ympäristölupapäätöksen mukaan puuta saa hakettaa 32 vrk/v ma-pe klo 8–18, mutta toiminto on kielletty arkipyhinä ja 1.5.–31.8. välisenä aikana. Tämä on alle 10 % koko laitoksen toiminta-ajasta vuodessa. Lauantaisin (poikkeustilanne) ei saa harjoittaa erityistä melua aiheuttavaa toimintaa, kuten puun haketusta.

Ympäristömeluselvityksen mukaan mikään mitattu jätteenkäsittely ei ollut impulssimaista tai kapeakaistaista. Metallijätettä käsitellään lajittelemalla ja purkamalla hallissa. Meluselvityksen mukaan hallin seinien läpi kuuluva melu on hyvin vähäistä. Ympäristölupapäätöksellä lajitellun metallijätteen varastointi on rajoitettu tapahtumaan hallissa tai katoksen alla lavoilla. Lisäksi jätteen käsittelyhallin ovet tulee pitää suljettuina toiminnan aikana. Siten metallijätteen käsittelystä ainoastaan kuormauksesta kuuluu ulkona lyhytkestoista hetkellistä melua sen aikaa, kun kuorma siirretään katoksen alle lavoille tai kuorma lastataan laitosalueelta pois kuljetettavaksi. Ympäristömeluselvityksessä todetaan, että laitosalueen liikenteen vaikutus kokonaismelutasoon on hyvin vähäinen.

Ympäristömeluselvityksen mukaan laskentaohjelmassa maastomalli syötetään ohjelmaan kartta- ja korkeustietoaineistoja käyttäen, jolloin maasto muodostuu kolmiulotteiseksi. Ohjelmaan annetaan lisäksi syöttötietoina mm. laskenta-alueen maastopinnat, rakennusten korkeudet ja meluesteet. Erilaisina ääntä vaimentavina ja vahvistavina tekijöinä huomioidaan mm. geometrinen leviäminen, este- ja maavaimennus sekä heijastukset erilaisista pinnoista. Ainoastaan puuston melua vähentävää vaikutusta ei ole huomioitu. Meluselvityksessä myös todetaan, että laskentatulokset vastaavat pitkän ajanjakson keskiäänitasoa myötätuuliolosuhteissa.

Ympäristömeluselvityksessä oli mukana kone, joka nosti puuainesta murskaimeen ja siten sen ääni on huomioitu mallinnuksessa. Parkanon Keräystuote Oy käyttää puun hakettamiseen mallinnuksessa mukana ollutta Metso-jätteenpilkkomiskonetta. Haketin on toiminnanharjoittajan omistama. Lupahakemuksen liitteessä 6. on esitetty valmistajan mittaama äänitehotaso (108 dB) laitteen ollessa käynnissä ilman jätettä. Parkanon Keräystuote Oy:n toteuttaman puun haketuksen äänitehotaso on meluselvityksen yhteydessä mitattu 112 LWA. Melumallinnuksen

äänitasotiedot perustuvat paikalla tehtyihin mittauksiin, jolloin ne ovat ns. todellisia arvoja ko. toiminnoille.

Erilaisten hakettimien käyttö aiheuttaa erilaisen äänen. Metsäparooni Oy:n haketin on erilainen kuin Parkanon Keräystuote Oy:n Metso-jätteenpilkkomiskone. Metso-jätteenpilkkomiskoneessa mm. leikkuupöydän terien pyörimisnopeus on pienempi kuin Metsäparooni Oy:n hakettimessa, minkä vuoksi se on hieman hiljaisempi. Ympäristömeluselvitykseen sisältyy luettelo eri toimijoiden mallinnetuista koneista ja laitteista, koska kyse on yhteismallinnuksesta.

Melulähteiden sijainnit on merkitty ja mitattu laitosalueen asema- ja suunnitelmapiirroksen mukaisilta paikoilta, joissa melua aiheuttavaa toimintaa harjoitetaan. Ympäristömeluselvityksen mukaan laskentakorkeus on 2 m maan pinnasta. Haketin ei sijaitse juurikaan tätä korkeammalla. Väitteille siitä, että puun, asfaltin ja betonin murksausta tehtäisiin lupahakemuksessa esitettyä laajemmalla alueella, ei ole näyttöä eikä tarkastusten perusteella tällaista ole myöskään syytä epäillä.

Ympäristölupapäätöksen toimenpiteiden toteuttaminen tulee ajankohtaiseksi, kun ympäristölupapäätös saa lainvoiman. Ympäristömeluselvityksen mukaan toiminnasta ei aiheudu ohjearvot ylittävää häiriötä naapureille eikä toiminnan aloittamiselle ole muitakaan esteitä. Mikäli ympäristölupa saa lainvoiman, tulee luvassa edellytetyjen toimenpiteiden toteutus olla tehtynä ennen toiminnan aloittamista. Lupaviranomainen voi myös edellyttää tehokkaampaa meluntorjuntaa, mikäli lupamääräyksellä edellytetty suojaus ei mittausten mukaan ole riittävä (lupamääräys 26).

Muuta huomioitavaa melumallinnuksessa

Ympäristömeluselvityksen liitteistä on havaittavissa millä äänitehotasolla ja mille alueille laitosalueen ympäristössä eri toimintojen ääni kuuluu. Lautakunta huomauttaa, että Poikkeusjärven ranta-alueen asukkaista muut eivät ole valittaneet laitosalueen toiminnasta. Ympäristölupahakemuksen selostusosassa on tarkennettu, että asfaltin seulontaa ja betoni- ja tiilijätteen pulverointia tehdään arkisin ma-pe klo 8.00–18.00 enintään viiden viikon ajan vuodessa. Ympäristölupapäätöksessä asfaltin seulontaa ja betonin pulverointia ei ole katsottu tarpeelliseksi rajoittaa erikseen loma-aikana.

Yleisen tie- ja raideliikenteen aiheuttamaa päiväajan keskiäänitasoa on käytetty lähtöaineistona melumallinnuksen pohjalla ja liikenteen keskiäänitason kartta (ympäristömeluselvityksen liite 3) on esitetty havainnollistamaan alueen yleistä melutasoa. Liikenteen aiheuttaman melun rajoittaminen ei ole toiminnanharjoittajan tai rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävä. Suoritettujen melumallinnusten perusteella tarkasteltujen toimijoiden toiminnasta aiheutuva ympäristömelu ei ylitä ympäristöluvuissa annettua päiväajan keskiäänitason raja-arvoa tai VNp:n 993/1992 ohjearvoa melulle herkillä kohteilla.

Ympäristömelun mittausraportti 2.6.2021

Laitoksen toiminnasta aiheutuvaa melua ja alueen yhteismelua on mitattu myös 20.5.2021 kolmella lähimmällä asuinkiinteistön piha-alueella koillisessa, luoteessa ja lounaassa. Asuntojen etäisyys mittauspisteeseen vaihteli 15–70 metriin. Mittausten aikana alueella oli samanaikaisesti käynnissä vähintään seuraavat toiminnot:

- puun haketus, jonka yhteydessä käytettiin murskainta, kaivinkonetta ja pyöräkuormaajaa,
- hallissa tehtävä pellin murskaus, jossa käytettiin murskainta ja nosturia,

- pellettitehdas, jonka yhteydessä kiinteistöllä liikennöi epäsäännöllisesti 1–2 trukkia sekä pyöräkuormaaja

Mittaustulosten perusteella laitoksen toiminnoista aiheutuvat melun keskiäänitasot alittavat melutasojen päiväohjearvon (VNp 993/1992) asuinalueella (55 dB) lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla. Alueen yhteismelun äänitasot alittuivat myös mittauspisteillä, jotka sijaitsivat hieman lähempänä melunlähteitä, kuin varsinaiset piha-alueet.

Kun liikennettä ei ollut, laitoksen toiminnoista aiheutuva äänitaso oli lounaassa sijaitsevalla asuinkiinteistön piha-alueella noin 36–41 dB. Asfalttikuorman purku ja peruutusääni laitoksella aiheuttivat hetkellisen enimmäisäänitason nousun, joka jäi alle 71 dB. Todettakoon, että työkoneiden peruutusmerkkiääntä ei luokitella meluksi.

Lähimmällä asuinkiinteistöllä luoteessa ja koillisessa keskiäänitasot jäivät selvästi alle ohjearvojen huolimatta siitä, että laitoksen toiminnan äänekkäimmälle mittausjaksolle ajoittui myös juna, rajapyykkien iskeminen maahan ja risukon raivaus mittarin takana.

Kiinteistön muut toimijat

Aureskosken pellettitehdas saattaa toimia myös yöaikaan, mutta pääsääntöisesti öisin ei ole toimintaa. Pellettitehtaalla on huhti-heinäkuun 2024 välinen aika tehty kahta vuoroa (klo 06–14 ja klo 14–22) ja muutoin viimeinen vuosi yhtä vuoroa. Pellettitehtaan työntekijät eivät siten ole kiinteistöllä öisin. Joka tapauksessa Aureskosken pellettitehdas ei ole ympäristölupavelvollinen.

Metsäparooni Oy ei haketa puuta ranta-alueella, vaikka toiminta-alue sinne ulottuukin. Tarkastuksilla haketusta ei ole havaittu tapahtuvan ympäristölupapäätöksessä esitetystä haketuksen sijainnista poikkeavalla alueella, joten ei ole selvää mihin valituksessa esitetty arvio 70 metrin etäisyydestä perustuu. Puupinoja on hyödynnetty haketuksesta aiheutuvaa melua ehkäisevinä meluntorjuntatoimenpiteinä. Metsäparooni Oy:n ympäristölupapäätöksestä on niin ikään valitettu, joten toiminnanharjoittaja ei ole toistaiseksi rakennuttanut meluvalleja. Pysyvän meluvallin rakentaminen olisi kohtuutonta, mikäli lupaa alueelle ei myönnettäisi. Metsäparooni Oy:n ympäristölupapäätöksestä odotetaan hallinto-oikeuden ratkaisua.

Ympäristömeluselvityksen mukaan Metsäparooni Oy:n puun haketuksesta aiheutuva melu ei ole impulssimaista tai kapeakaistaista. Mallinnuksessa on huomioitu puun haketusta avustava pyöräkone, jonka äänitehotaso on 105 dB(A). Metsäparooni Oy:n ympäristölupapäätöksen mukaan puuta voidaan vastaanottaa pääsääntöisesti maanantaista perjantaihin klo 07–22 pois lukien arkipyhät. Poikkeustilanteissa puuta voidaan vastaanottaa maanantaista perjantaihin klo 22–00 välisenä aikana enintään viitenä (5) yönä kuukaudessa. Haketta voidaan kuormata ja kuljettaa pääsääntöisesti maanantaista sunnuntaihin klo 07–22 välisenä aikana. Poikkeustilanteissa hakkeen kuormasta ja kuljetusta voidaan suorittaa klo 22–07 välisenä aikana kahdeksana (8) yönä kuukaudessa. Kuten todettu, Metsäparooni Oy:llä oma valituksenalainen ympäristölupansa (Rakennus- ja ympäristölautakunta 07.02.2023 § 16, diaarinro 303/2023).

Kiinteistöllä ei ole muuta melua aiheuttavaa toimintaa, vaan teollisuusalueen rakennukset ovat vuokrakäytössä. Kuten hakijan vastineessa 12.6.2024 muistuttajalle B on kerrottu, vuokralla olevat rakennukset ovat varastokäytössä.

Yhteiset rajoitukset

Parkanon Keräystuote Oy:llä ja Metsäparooni Oy:llä ei ole melua aiheuttavaa toimintaa samanaikaisesti kohtuuttoman melukuorman välttämiseksi ympäröivälle asutukselle. Tämä on toimijoiden yhteisesti sopima asia ja sisältyy myös Metsäparooni Oy:n valituksenalaiseen ympäristölupapäätökseen. Tarkastuksilla ei ole havaittu eri toimijoiden yhtä aikaista melua aiheuttavaa toimintaa. Metsäparooni Oy:n ja Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristölupia ei voida käsitellä yhdessä luvassa, koska kyseessä on eri toiminnanharjoittajat eikä toiminnoilla ole toiminnallista yhteyttä. Sen sijaan eri toimintojen yhteisvaikutuksia tulee luvissa tarkastella ja niitä on luvassa käsitelty erityisesti melun osalta. Eri aikaan aloittavia toimijoita ei voida edellyttää hakemaan lupia samanaikaisesti. Tällä hetkellä käsittelyssä ovat eriliset ympäristölupapäätökset, joista molemmista on valitettu hallinto-oikeuteen.

Toimijoiden keskinäisen sopimuksen olemassaololla ei voi välttää lupamääräyksiä. Viimeisimpään ympäristölupapäätökseen on kirjattu erilaisia lupamääräyksiä mm. meluun liittyen toimijoiden keskinäisestä sopimuksesta riippumatta.

Kiinteistöllä on paljon myös päiviä, jolloin häiritsevää toimintaa ei ole. Puun haketus on kiellettyä 1.5.–31.8. välisenä aikana. Läheskään kaikkina muinakaan päivinä ei kiinteistöllä ole häiritsevää toimintaa, vaikka toiminta-ajat sallisivat, sillä molempien toiminnanharjoittajien (Meträparooni Oy ja Parkanon Keräystuote Oy) toiminta on tyypiltään ajoittaista eikä jatkuvaa.

Jätekasojen koko

Jäte- ja hakekasojen koon rajaamista tiettyyn korkeuteen ei ole pidetty tarpeellisena ympäristölupapäätöksessä. Jätejakeiden enimmäismäärät on hyväksytty lupahakemuksen mukaisena. Jätelajikohtaisia enimmäiskertavarastointimääriä ei saa ylittää ja varastointimäärät täytyy pitää sellaisina, että kulku kiinteistön eri osiin on esteetön (lupamääräys 1). Lisäksi vastaanotettua jätettä saa varastoida enintään kaksi vuotta ennen sen käsittelyä ja hyödyntämistä. Jätettä ei saa varastoida alueella tarpeettomasti ja hallitsemattomasti. Laitoksen varastointimäärät on pidettävä mahdollisimman pieninä ja huolehdittava materiaalien mahdollisimman nopeasta toimittamisesta vastaanottopaikkaan (lupamääräys 5). Näiden määräysten katsotaan muiden ohella riittävän. Kuruntien liikenne ei ole perustelu jätekasojen koon rajoittamiselle. Jätekasoja ei voida pitää meluesteinä eikä niin ole ympäristölupapäätöksessä esitetty.

Paperisiilo

Paperisiilon oven peittäminen tarvittaessa on käypä toimintatapa, jos se estää roskien leviämisen ympäristöön. Toimenpiteiden ei tarvitse olla monimutkaisia ja kalliita ollakseen toimivia ja hyväksytyjä.

Asfaltin kunto

Tarkastuksilla asfaltin on todettu olevan ehjä, eikä sen kunnossa ole havaittu huomautettavaa. Päälyste on kunnostettava tarvittaessa, vaikka tämä ei sisälly lupamääräyksiin.

Tarkkailusuunnitelma

Kuten todettu, lainsäädäntö ei edellytä yritykseltä ympäristöjärjestelmää. Ympäristölupapäätöksen edellyttämä kirjanpito on kuitenkin toimitettu Parkanon ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain. Veden laadun tutkimiseksi voidaan näytteenotto toistaa, mikäli tulokset antavat siihen aiheutta (lupamääräys 19).

Pakkausjäte ja elintarvikejäämät

Jätejakeissa ei ole elintarvikepakkauksina käytettävää muovia, jossa olisi elintarvikejäämiä. Tarkastuksilla ei ole todettu hajuhaittaa eikä siitä myöskään ole valitettu.

Haittaeläimet

Haittaeläinten torjuntaan liittyviä lupamääräyksiä ei ole katsottu tarpeelliseksi, kun alueella ei käsitellä biojätettä tai muita hajupäästöjä aiheuttavia jätteitä. Yrityksellä on kuitenkin olemassa haittaeläintorjuntasopimus. Alueella ei ole koskaan havaittu merkkejä haittaeläimistä.

Alueen aitaaminen ja muut rakennus- ja toimenpideluvan vaativat toimenpiteet

Rakennus- ja toimenpidelupien käsittely ei kuulu ympäristölupakäsittelyn yhteyteen ellei luvanhakija pyydä yhteiskäsittelyä. Melun- ja pölyntorjuntarakennelmia on sisällytetty päätökseen ympäristöluvan edellyttämällä tasolla. Niiden yksityiskohtaisempi tarkastelu ja toteutuksen valvonta on rakennusvalvonnan toimivaltaan kuuluva asia ja ne tulevat vireille hakemuksesta. Tämä on normaali käytäntö, kuten toimenpidelupa (lupatunnus 22-0096-T) kiinteistöä ympäröivän aidan rakentamiseksi osoittaa. Meluntorjuntatoimenpiteet ja muut lupamääräykset tulevat toteutettavaksi siinä vaiheessa, jos ympäristölupapäätös saa lainvoiman. Niin ikään laitosalueen laajennukseen haetun toimenpideluvan tarkastelu kuuluu rakennusvalvonnan toimivaltaan. Rakennustarkastaja on myöntänyt 11.7.2023 § 85 toimenpideluvan piha-alueen laajentamiseksi. Rakennus- ja ympäristölautakunta on käsitellyt lupaa koskevan oikaisuvaatimuksen 5.9.2023 (§ 76, lupatunnus 23-0040-T) ja myöntänyt toimenpideluvan laitosalueen laajentamiseen, ja tällä hetkellä asia on hallinto-oikeuden ratkaistavana.

Lopuksi

Lupapäätökset muodostuvat lupahakemuksen ja sen hetkisten tietojen pohjalta. Lupahakemuksissa voi olla eroja vuosien välillä, koska asiat muuttuvat. Lautakunta huomauttaa, että nettisivuilla saattaa olla vanhentunutta tietoa, jota valvontaviranomainen ei arvioi lupahakemusta käsitellessään.

Ympäristölupapäätöksessä ei ole otettu kantaa valituskynnykseen. Hallinto-oikeuden päätöksissä saatu ohjaus on huomioitu mahdollisimman hyvin, minkä vuoksi luvanhakija mm. teetti ympäristömeluselvityksen. Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristöluvat ja yrityksen toiminta ovat tulleet vuosien varrella rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsenille tutuksi. Ympäristölupa otettiin lisäasiana listalle, jotta se voitiin käsitellä ennen lomia. Valituksen tehneiden henkilöiden nimet peitettiin heti kun virhe huomattiin. Tämän vuoksi pöytäkirja tarkastettiin ja julkaistiin uudelleen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta käsittelee ja antanee oman lausuntonsa Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön kokouksessaan 1.10.2024. Kaupunginhallituksen on syytä antaa asiassa oma lausuntonsa.

Oheismateriaalina: valitus ilman liitteitä, rakennus- ja ympäristölautakunnan ympäristölupapäätös 18.6.2024 § 75 sekä alueen asemapiirustus

Valmistelija: ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää lausuntonaan Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristölupapäätöksestä jätettyyn valitukseen ilmoittaa, että valitus tulee hylätä päätöksessä olevin perustein ja yllä olevin lisäperustein. Valituksessa ei tuoda esille mitään sellaista tietoa, mitä ei olisi ollut saatavissa lupahakemuksen käsittelyn aikana.
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.